



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Adoratione Eucharistiæ

Boileau, Jacques

Viennæ, 1743

Cap. V. Argutiolæ quædam Dallæi ex Aula majori Palatii Parisiensis, & Historia Zelacristi Regis Æthiopum fratris, petitæ diluuntur: & alia argumenta adversus adorationem Eucharistiæ assumpta ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49201](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49201)

„fiaticarum Theoroia ad hunc locum
 „venit, elevari quidem sacrum pa-
 „nem testatur; de adoratione nullum
 „verbum facit.



CAPUT V.

*Argutiolæ quædam Dallæi ex Aula
 majori Palatii Parisiensis, & Hi-
 storia Zelacristi Regis Æthiopum
 fratris, petitæ diluuntur: & alia
 argumenta adversus adorationem
 Eucharistice assumpta ex miracu-
 lis in gratiam adorationis, ut pu-
 tat, confictis, monumentis anti-
 quitatis Ecclesiasticæ certis & in-
 dubitatis solvuntur.*

I. **P**ostquam usum & consuetudinem
 Parisiis receptam tædiosa nar-
 ratione exaggeravit Dallæus, qua non
 solum in Aula majore, sed in omnibus
 angulis & mæandris Palatii Parisiensis,
 omnes homines circa horam undeci-
 mam matutinam, audito pulsu cam-
 panu-

panulæ, quæ Sacerdotem in sacello quodam vicino celebrantem, ad consecrationem Hostiæ procedere significat, genua flectunt; & imposito confestim silentio, mugitus litigantium conquiescunt, & motus hominum inter se repugnantium statim componuntur: attonitus observat, similem ascesim primis Ecclesiæ sæculis penitus ignotam fuisse; adeoque concludit, prætermittam omnino fuisse adorationem Eucharistiæ. Ejusmodi ratiocinationem confirmat, ut sibi persuadet, invictissime exemplo Zelacristi Regis Æthiopum fratris, qui, ut referunt Jesuitæ in Annalibus Æthiopum ad annum MDCXXVI. tanto fervore accensus erat ad procurandam adorationem Eucharistiæ, ut Missam in castris suis celebrari jufferit, & elationem seu ostensionem Hostiæ tympano indici, ut hunc cultum copiæ suæ corpori Christi exhiberent. Et postquam animadvertit Minister, Eusebium Cæsariensem, in Vita Constantini Magni Imperatoris Christianissimi, nihil ejus-

I 5

modi

modi retulisse, & de adoratione Eucharistiæ mentionem nullam fecisse; quærit, qui in hac re tam fuit accuratus Historicus, cur de adoratione Eucharistiæ tacuisset, si quid ei curæ in exercitu impendisset Constantinus. Eo enim recidunt vires hujusce argumenti Dallæi, adversus adorationem corporis Christi in Eucharistia.

Respons. Revera fatemur, generalem ejusmodi genuflexionem ad pulsum campanulæ in antiquis Scripturis non reperiri; & ante annum MDCXXVIII. quo Rupella capta est, tam generaliter in Palatio Parisiensi peractam non fuisse. Sed cum hoc anno inermem ac nudam senserit hæresim populus Christianus, coactis ad hanc genuflexionem ipsis Hugonotis, injuriam sibi factam fervore submoroso religionis accensus retaliavit, qua Protestantes in Anglia, Batavia, & aliis regionibus, in quibus dominantur, Mahumedanis truciores, Presbyteros & Monachos sirmate laicali indutos, & quasi larvatos, per urbes incedere

cogunt, imposita carceris & sæpius capitis pœna. Fatemur enim, Constantinum non statuisse instar Zelacristi tympano indici consecrationem aut ostensionem Hostiæ in suis castris factam: sed obfirmato pectore contendimus, perperam assumi ex ejusmodi omissione conclusionem adversus adorationem Eucharistiæ; quippe quam ex Vita Constantini ab Eusebio Cæsariensi scripta perspectam habemus libro IV. quo synaxim ad celebrationem Eucharistiæ, *adorationem κατ' ἐξοχῶν*, per excellentiam vocat: *Ἐπὶ τῷ λατρείᾳ τοῦ Θεοῦ παρῆναι*, ad adorationem Dei convenire, hoc est, ad synaxim & Eucharistiam. S. Epiphanius paulo post Eusebium, eadem dicendi ratione usus est in Epitome fini Operis adjecta: *ἐν πῶσι ἡ τόποις λατρεία οἰκονομίας ἐν τῇ πέμπτῃ γίνεται, ὥρα ἐνάτη*. In quibusdam locis adoratio dispensationis celebratur Feria quinta, hora nona. Et S. Cyrillus Alexandrinus, Epist. ad Nestorium, relata inter Acta Concilii Ephesini, lib. I. cap. 2. a nobis laudata: *τῷ ἀναίμακτον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τελοῦμεν*
λα-

ἀαρεσίαν. Incruentam in Ecclesiis adorationem perficimus. Quis vero ex his jam non intelligat, adorationem Eucharistiæ tempore Eusebii fuisse cognitissimam, solumque ritum cultus & adorationis externum fuisse mutationibus & amplificationibus obnoxium? De veritate tam perspicua abnuere nobis non possunt Protestantes; sciunt enim, primis Ecclesiæ sæculis, majores nostros repudiasse templa pagano ritu polluta, non secus ac idola, eaque Gentilibus æquabiliter exprobrasse intelligunt ex libris Origenis contra Celsum, (a) ex S. Cypriano, (b) ex Lactantio Firmiano, (c) & Minutio Felice. (d) Non utebantur etiam campanis ad indicendas verbi divini conciones, aut synaxes suas; quarum usum receperunt ipsi Protestantes: quibus si jam uti licet ad regendam superstitionis suæ multitudinem, & convocandam plebem ad preces & synaxes suas, quas pias & religiosas existimant; quid
veta-

(a) *Lib. 7. pag. 373.* (b) *De vanit. Idol.* (c) *Institut. lib. 1. c. 3.* (d) *Dial. Octavius.*

vetabit Christianos de veritate corporis & sanguinis Christi convictos & non dubitantes, ejusmodi campanulis indicere ostensionem & consecrationem sanctissimæ Hostiæ, aut etiam tympano, uti Zelacristus Æthiopiæ Princeps in suis castris fieri præceperat?

II. Argutiolas ejusmodi cumulat Dallæus accessionibus objectionis novæ, quam assumit ex miraculis, quæ ficta & dedita opera inventa fuisse sibi persuadet, ad tuendum & sustentandum dogma præsentiae realis & transubstantiationis in mentibus populi ejusmodi prodigiorum semper avidi. Inter cætera exscribit miraculum ex Historia Societatis JESU, lib. II. §. 27. in qua narrat Orlandinus, a fellos animadvertentes a Presbytero quodam Eucharistiam deferri omni pompa & ritu postpositis, genua flexisse: & ex Chronico S. Antonini, parte III. tit. XXIV. cap. 3. §. 2. qui refert, mulum hæretici Tolosani, tridua fame irritatum, sibi oblatam Eucharistiam, mergite fœni posthabita, coluisse: &

ex

ex piis Hilaribus Angelini Gazæi Jesuitæ, pag. 35. qui refert S. Franciscum tam castigate oviculam cicurasse, ut audito pulsu nolæ confestim genua flecteret. Cum vero sibi persuadeat, ejusmodi miracula apud vetustissimos Scriptores inventum nullum habere; hæc omnia post receptam in Ecclesia adorationem Eucharistiæ, ad ludificandas mentes hominem, & ad ejus cultum incendendas, anno circiter MCCXX. inventa & fabricata fuisse, defendit.

Respons. Equidem vadari nollem ejusmodi miraculorum Scriptores, Orlandinum, & Angelinum Gazæum, & alios, quorum præsidio ac scribendi libertate fides Ecclesiæ non tegitur, nec sustentatur. *Hi enim vehementer Ecclesiæ Christi incommodant*, inquit Melchior Canus, Episcopus Canariensis, unus e Concilii Tridentini Patribus, lib. XI. de Locis Theologicis cap. 6. pag. 537. *Qui res Divorum præclare gestas non se putant egregie exposituros, nisi eas fictis revelationibus & miraculis adornarint.* Tam imbe-

imbecillis fulcris non sustentatur veritas. At vero cum miracula adeo certa sunt, & extra omnem dubitationis aleam posita, ut ipsi Protestantes ea Authoribus illa referentibus abjudicare non audeant: nihil magis institutis rationis & æquitatis congruum est, quam ea assumere ad confirmandam Christianæ religionis veritatem. Ejusmodi autem nobis non desunt, in rem adorationis Eucharistiæ comprobendam, apud veteres Scriptores, quorum fidem ac sinceritatem homines Protestantes in falsi suspicione non ponunt.

S. Cyprianus, Episcopus Carthagenensis, & Martyr, anno Christi CCLVIII. inter vetustissimos Scriptores jure merito recensendus, lib. de Lapsis, quatuor miracula de Eucharistia narrat magis stupenda & percellentia iis quæ Orlandinus & Angelinus Gazæus referunt, & quæ Dallæus nobis immeritis exprobrat: quæ tamen Minister superstitionis Calvinianæ, Author non indoctus Responsionis ad librum vernacu-

naculum, sub titulo Officii sanctissimi Sacramenti, in dubium non revocat, pag. 108. in examine secundi Officii.

Porro conceptis verbis hæc miracula refert S. Cyprianus pag. 201. edit. Rigaltii, & propriis oculis hæc se vidisse attestatur: *Præsente ac teste meipso, accipite quid evenerit. Parentes forte fugientes dum trepidi minus sibi consulunt sub nutricis alimento parvulam filiam reliquerunt, relictam nutrix detulit ad Magistratus. Illi ei apud idolum quo populus confluebat, quod carnem necdum posset edere per ætatem, panem mero mixtum, quod tamen & ipsum de immolatione pereuntium supererat, tradiderunt. Recepit filiam postmodum mater. Sed facinus puella commissum tam loqui & indicare non potuit, quam nec intelligere prius potuit, nec arcere. Ignorantia igitur obreptum est, ut sacrificantibus nobis eam secum mater inferret. Sed enim puella mixta cum sanctis, precis nostræ & orationis impatiens, nunc ploratu concuti, nunc mentis æstu cœpit fluctuabunda jactari, & velut tortore cogente, quibus poterat indicium conscientiam facti in simplicibus*

cibus adhuc annis rudis anima fatebatur. Ubi vero solennibus adimpletis, calicem Diaconus offerre presentibus coepit, & accipientibus ceteris locus ejus advenit; faciem suam parvula instinctu divinae Majestatis avertere, os labiis obturantibus premere, calicem recusare. Perstitit tamen Diaconus, & reluctanti licet, de Sacramento calicis infudit. Tunc sequitur singultus & vomitus. In corpore atque ore violato Eucharistia permanere non potuit. Sanctificatus in Domini sanguine potus, de pollutis visceribus erupit; tanta est potestas Domini, tanta majestas. Secreta tenebrarum sub ejus luce detecta sunt, Sacerdotem Dei nec occulta crimina fefellerunt. Hoc circa infantem, quæ ad eloquendum alienum erga se crimen necdum habuit ætatem.

Secundum miraculum non minus percellit, quam primum: sic autem continenti sermone narrat S. Cyprianus: At vero ea, quæ ætate provecta, & in annis adultioribus constituta sacrificantibus nobis latenter obrepit, non cibum, sed gladium sibi sumens, & velut quaedam venena lethalia inter fauces & pectus sanguini-

guinem admittens, angustæ & anima exæstuan-
te concludi postmodum cœpit. Et pressuram
non jam persecutionis, sed delicti sui passa,
palpitans & tremens & concidit. Impuni-
tum diu non fuit nec occultum dissimulata
conscientiæ crimen; quæ sefellat hominem,
Deum sensit ultorem.

Tertium reverentiam in perceptio-
ne Eucharistiæ adhibendam cum ter-
rore demonstrat. Et cum quadam, in-
quit Cyprianus eodem loci, arcam suam,
in qua Domini sanctum fuit, manibus in-
dignis tentasset aperire; igne inde surgen-
te deterrita est, ne auderet attingere.

Quartum vero non minorem stu-
porem concitat. Et alius quia & ipse
maculatus, sacrificio a Sacerdote celebrato,
partem cum cæteris ausus est latenter acci-
pere; sanctum Domini edere, & contrecta-
re non potuit; cinerem ferre se apertis ma-
nibus invenit. Documento unius ostensum
est, Dominum recedere, cum negatur; nec
immerentibus ad salutem prodesse quod su-
mitur, quando gratia salutaris in cinerem,
sanctitate fugiente mutetur.

Si ejusmodi miracula a Scriptori-
bus

bus sæculi XIII. referrentur, quasi falsa & supposititia Ministri dubio procul repudiarent, & ad stabiliendam observantiam & adorationem Eucharistiæ inventa suggillarent. Verum non solitario S. Cypriano relationem ejusmodi miraculorum acceptam referre debemus: sed & S. Gregorio Nazianzeno, qui Orat. xi. narrat historiam suæ sororis S. Gorgoniæ, quæ beneficio Eucharistiæ cum lachrymis admixtæ, bonam valetudinem corporis & animæ recuperavit: quam priori libro cap. 5. laudatam, hic iterum excipere tædio esset. Non absimile miraculum refert Orat. xix. de patre suo, qui mala valetudine debilitatus, vires & robur ab Eucharistia sola recipiebat.

Ἐκ μόνης ἐρρώνηυτο τῆς ἀσθενείας, ἔπιχώρει τὸ πάθος, ὡσπερ ἐξ ἐπιτολῆς Φυγαδρόμδρον.
 Ex sola Liturgia robur accipiebat, ac morbus tamquam ex edicto & imperio fugatus se subducebat.

Denique, non possunt nobis respondere Ministri Protestantes, post annum MCCXX. in Vitis Patrum scriptum

ptum fuisse & insertum, quod Pelagius, Diaconus Ecclesiæ Romanæ, qui anno Christi DLV. Vigilio Papæ suffectus est, de Græcis Latine vertit, & cujus mentionem facit Photius, Codice xcviij. suæ Bibliothecæ, qui sæculo IX. vixit: & cujus autographum Græcum publici juris fecit paucis abhinc annis doctissimus Socius Sorbonicus, Joann. Bapt. Cotelerius, ex Codicibus MSS. Regiis, tomo I. Monumentorum Ecclesiæ Græcæ, pag. 421. Ex quo manifeste intelligimus, mille annis ante ortum hæresis Calvinianæ, veritatem Eucharistiæ quam defendit Ecclesia Romana, miraculis singularibus & terrificis Deum confirmasse, & ab opiniosorum hominum figmentis vindicasse. Porro ita miraculi minutissima & adjuncta prosequitur Author, ut dubitandi locum nemini homini relinquat, & hic plene ac cumulate illud exscribere tædio esse non possit.

Διηγέσατο ὁ Ἀββᾶς Δανιὴλ ὁ Φαραϊῆτις, ὅτι
εἶπεν ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀββᾶς Δρασένι. (is fuerat Præceptor liberorum Imperatoris
Theo-

Theodosii) πρὸς τινὸς Σκηπιώτη, ὅτι ἠὲ πρακ-
 τικὸς μέγας, ἀφελὴς ἢ εἰς τιῶν πίστιν. Ἐξοφάλλ-
 λετο διὰ ἰδιωτείαν· καὶ ἔλεγον· σὸν ἔστι φύσει ὁ ἄρ-
 τος ἐν λαμβάνομεν, σῶμα Χριστοῦ, ἀλλ' ἀντίτυ-
 πον. καὶ ἤκουσαν δύο γέροντες ὅτι λέγει τὸν λόγον
 τῶτον. καὶ γινώσκοντες μέγαν αὐτὸν ὄντα τῶ βίῳ,
 ἐλογίσαντο ὅτι ἐν ἀκακίᾳ καὶ ἀφελότητι λέγει. Ἐ-
 ἤλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀββᾶ, λό-
 γον ἠκούσαμεν πρὸς τινὸς ἀπίστον, ὅτι λέγει ὅτι ὁ
 ἄρτος ἐν μεταλαμβάνομεν, σὸν ἔστι φύσει σῶμα
 Χριστοῦ, ἀλλ' ἀντίτυπὸν ὄντι. λέγει ὁ γέρον· ἐγὼ εἶ-
 μι ὁ τῶτο λέγων. οἱ ἢ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες·
 μὴ ἔτιως κρατήσης Ἀββᾶ, ἀλλ' ὡς παρέδωκεν ἡ
 καθολικὴ ἐκκλησία ἡμεῖς γὰρ πιστεύομεν, ὅτι αὐ-
 τὸς ὁ ἄρτος, σῶμά ὄντι τῶ Χριστοῦ, καὶ τὸ ποτή-
 ριον, αὐτὸ ὄντι τὸ αἷμα τῶ Χριστοῦ, καὶ ἀλήθειαν,
 καὶ ἔκατ' ἀντίτυπον. ἀλλ' ὡς ἐν ἀρχῇ χροῦν
 λαβὼν διὰ τῆς γῆς ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰ-
 κῶνα αὐτοῦ, καὶ εἰδὼς διώματα εἰπεῖν, ὅτι σὸν ἔ-
 σιν εἰκὼν Θεοῦ, εἰ καὶ ἀκατάληπτος· ἔτιως ὁ ἄρτος
 ἐν εἶπεν ὅτι σῶμά μου ὄντι, ἔτιως πιστεύομεν ὅτι κα-
 τὰ ἀλήθειαν σῶμά ὄντι Χριστοῦ. ὁ ἢ γέρον ἐφη· εἰ
 μὴ πεισθῶ διὰ πράγματος, ἔπι πληροφόρομαι.
 οἱ ἢ εἶπον πρὸς αὐτὸν· δεηθῶμεν τῶ Θεοῦ τιῶ ἐβ-
 δομάδα ταύτῃ πρὸς τῶ μυστηρίῳ τούτῳ, καὶ πιστεύο-
 μεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀποκαλύψει ἡμῖν. ὁ ἢ γέρον μετὰ
 χαρᾶς ἐδέξατο τὸν λόγον· καὶ ἐδέετο τῶ Θεοῦ,
 λέγων· Κύριε, σὺ γινώσκεις ὅτι ἔκατὰ κακίαν ἀ-
 πιστῶ· ἀλλ' ὅπως μὴ ἐν ἀγνωσίᾳ πλανηθῶ, ἀπο-
 κάλυψόν μοι Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ. ἀπελθόντες ἢ οἱ
 γέρον-

γέροντες εἰς τὰ κελλία ἑαυτῶν, παρεκάλου τον
 Θεόν ἢ αὐτοὶ, λέγοντες· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἀπο-
 κάλυψον τῷ γέροντι τὸ μυστήριον τῆτο, ἵνα πι-
 τεύσῃ, καὶ μὴ ἀπολέσῃ τὸν κόπον αὐτῆ. καὶ εἰση-
 κουσεν ὁ Θεὸς ἀμφοτέρων. καὶ πληρωθείσης τῆς ἐβ-
 δομάδου, ἦλθον τῇ κυριακῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν,
 ἢ ἔστησαν ὅτι τὸ αὐτὸ οἱ τρεῖς μόνοι εἰς ἓν ἐμβέβησαν,
 μέσθου δὲ τῷ ὁ γέρον. ἀνεώχθησαν δὲ αὐτῶν οἱ ὀφ-
 θαλμοί. Ἐὶ ὅτε ἐτέθη ὁ ἄρτος εἰς τὴν ἀγίαν τρα-
 τεζαν, ἐφαίνετο τοῖς τρισὶ μόνοις ὡς παιδίον. καὶ
 ὡς ἐξέτεινεν ὁ πρεσβύτερος τὴν χεῖρα κλάσαι τὸν
 ἄρτον, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατήλθεν ἐξ οὐρανοῦ
 ἔχων μάχαιραν, Ἐὶ ἔψυσε τὸ παιδίον, καὶ ἐκένωσε
 τὸ αἷμα αὐτῆ εἰς τὸ ποτήριον. ὡς δὲ ἐκλασεν ὁ πρεσ-
 βύτερος εἰς μικρὰ μέρη τὸν ἄρτον, καὶ ὁ ἄγγελος
 ἐκοπῆεν ἐκ τῶν παιδία μικρὰ μέρη καὶ ὡς περιήλ-
 θον λαβεῖν ἐκ τῶν ἀγίων, ἐδόθη τῷ γέροντι μόνω
 κρέας ἡματωμένον· καὶ ἰδὼν, ἐφοβήθη· ἢ ἐκρα-
 ξε, λέγων· πιστεύω κύριε, ὅτι ὁ ἄρτος σῶμά σου
 ὅτι. καὶ ὁ θεὸς ἐγένετο τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆ κρέας,
 ἄρτος καὶ τὸ μυστήριον. καὶ μετέλαβεν ὁ χαριστῶν
 τῷ Θεῷ. καὶ λέγουσιν· αὐτῷ οἱ γέροντες· ὁ Θεὸς
 οἶδε τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὅτι ἔδωκεται φαγεῖν
 κρέα ὡμα, ἢ διὰ τῆτο μετεποίησε τὸ σῶμα εἰς ἄρ-
 τον, καὶ τὸ αἷμα αὐτῆ εἰς οἶνον, τοῖς πίσει δεχομέ-
 νοις. ἢ χαρίστησαν τῷ Θεῷ πρὸς τῶ γέροντι, ὅτι
 ὅτι ἀφῆκεν ἀπολέσθαι τοὺς κόπους αὐτῆ. Ἐὶ ἀπῆλ-
 θον οἱ τρεῖς μετὰ χαρῆς εἰς τὰ κελλία αὐτῶν.

*Abbas Daniel Pharanita narravit haec:
 Dixit pater noster Abbas Arsenius de quo-
 dam*

dam Scetiota, quod magnus esset in agendo, in fide vero simplex: unde quia erat idiota, fallebatur, ac dicebat; Non est revera corpus Christi, panis quem sumimus, sed antitypum, seu figura. Et audierunt duo Senes, quod talem proferret sermonem. Sciennes autem magnum eum esse vitæ moribus, reputaverunt, ita loqui ex simplicitate, absque malitia. Unde ad eum profecti dixerunt; Abba, sermonem fidei contrarium audivimus de quodam, quod putet non esse vere & natura corpus Christi quem sumimus panem, sed esse antitypum. Respondit Senex; Ego sum qui ita sentio. Illi vero monuerunt eum hisce verbis; Abba, noli sic tenere, sed quemadmodum tradit Ecclesia Catholica. Nos enim credimus, quod ipse panis, corpus sit Christi, & calix, ipse sit sanguis Christi, secundum veritatem, non secundum figuram. Sed sicut in mundi principio Deus pulverem de terra accipiens, hominem formavit ad imaginem suam, nec quisquam dicere potest, non esse imaginem Dei, quamvis incomprehensa sit imago: ita etiam de pane de quo dixit; Corpus meum est; sic credimus, quod juxta veritatem cor-

pus sit Christi. Tum Senex inquit; Nisi res ipsa persuaserit, non plene mihi erit satisfactum. Illi ad eum; Deum deprecemur per hanc hebdomadam circa mysterium hoc, confidimus, eum nobis revelaturum. Senex vero cum letitia admisit sermonem; Deumque orabat, dicens: Domine, tu scis, me non propter malitiam esse incredulum; sed ne per ignorantiam aberrem, mihi revela, Domine JESU Christe. Senes quoque regressi ad suas cellas, obsecrabant Deum, ac dicebant: Domine JESU Christe, mysterium istud revela Seni, ut credat, nec perdat labores suos. Et exaudivit Deus utrosque. Completa ergo hebdomada, venerunt Dominico die ad Ecclesiam, steteruntque uncti soli in uno embrimio; (sive, sedili) medius autem erat Senex. Tunc aperti sunt oculi eorum. Nam cum panis ad sacram mensam positus fuisset, tribus solis apparebat velut puerulus. Et ubi manum extendit Presbyter ad frangendum panem, ecce Angelus Domini descendit de caelo, habens cultrum, & puerulum mactavit, ac sanguinem eius infudit in calicem. Tum quando Presbyter in particulas fregit panem, etiam

Ange-

Angelus e puerulo particulas incidebat. Ut porro accesserunt ad sumendum e sanctis, soli Seni data est caro cruenta. Quod intuitus, timuit, & clamavit, dicens: Credo, Domine, quod panis corpus tuum sit, necnon calicis sanguis tuus. Atque illico caro quam præ manibus gerebat, evasit in panem, juxta mysterium. Et communionem sumpsit, gratias agens Deo. Ajunt ei Senes; Novit Deus humanam naturam, quod carnis crudis vesci nequeat; ideo corpus suum transformavit in panem, & suum sanguinem in vinum, iis qui fide suscipiunt. Et gratias egerunt Deo de Senes, quod non permisisset perire labores illius. Tunc abierunt tres illi in cellas suas ingenti cum gaudio.

III. His addere possumus solutionem objectionis novæ, quam assumit Dallæus ex Sinarum Historia, quam scripsit Trigaltius, qui libri V. cap. 7. refert de quodam neophyto actuagenario, cui nomen erat Fabio, ad extremas vitæ angustias redacto, & gravi morbo laborante, quem sine viatico corporis Christi in mortis paroxysmo relinquendum Jesuitæ decreverant:

K 51

quip-

quippe cum sæviente tunc temporis persecutione, cum pompa & cæremoniis adfuetis deferre non liceret. Sed tandem ad ædes Jesuitarum delatum refert Historicus, Eucharistiam extensis aulæis, & accensis cereis honorificentissime recepisse.

Ex his concludit Minister, dissimilem esse hodiernæ Ecclesiæ & antiquæ effigiem: primis enim sæculis ejusmodi pompas & cæremonias, temporibus præsertim persecutionum, incognitas esse cognitissimum est. Citat in hanc rem S. Justinum Martyrem, qui Apologia II. testificatur, Eucharistiam ad absentes postpositis pompis ac cæremoniis deferri; & Eusebium Cæsariensem, qui libro VI. capite 44. ex S. Dionysio Alexandrino refert, puerum a Presbytero missum, Serapioni seni morienti eandem ministrasse; & Martyrologia Adonis, Bedæ, & Baronii, quæ attestantur, Tharsitium Acolythum, sævientibus persecutionibus Valeriani & Gallieni, corpus Christi ad fideles attulisse: sicque instituta

stituta antiqui & moderni ritus dissimilitudine, novitatem adorationis Eucharistiæ se constituisse non dubitat.

Respons. Jam non examino, an Trigaltius ea conditione Historiam Sinarum scripserit, ut nihil veri dicere timuerit, nihil falsi dicere ausus sit. Utcumque res sit, Melchior Canus de Historicis ejusmodi sic scripsit lib. II. de Locis Theologicis cap. 6. pag. 536. *Ejusmodi ante hos paucos dies quedam fabula prodire, quarum & authores & loca adeo longo intervallo distant, ut an mentiantur illi non possit inveniri, an hæc sint addubitari etiam possit. Sed bene habet, quod totum narrationis corpus commentitium apparet; ut quod Hispanorum sermone teritur, id quoque in hac re facile probes:*
 DE LUENGAS VIAS, LUENGAS MENTIRAS.
 Et libenter dicere non pertimesco, Jesuitas tempore persecutionis potuisse, relictis cæremoniis & aliis cultus exterioris pompis, Fabio ægrotanti viaticum corporis Christi deferre, non violato jure Ecclesiæ Catholicæ: cujus Ministri clam, & omni ritu extrinseco post-

postposito, Eucharistiam deferunt in Anglia & Batavia, ac in omnibus locis, in quibus hæretici Principis his ritibus uti vetant.

Scrupuli Jesuitarum Ecclesiæ Catholicæ in religionem non veniunt, eosque pro legibus non habet. Immo vero in ipsa Gallia Christianissima, solenniores ritus in Eucharistia deferenda cum umbella, & funalibus accensis, majoribus tantum in urbibus observantur. Presbyteri vicani, moribus agrestibus qui legibus Ecclesiæ non officiant, sæpe equites aut pedites, habita ratione tempestatis, hyemis, aut longitudinis itineris, ad ægrotos pagorum, corpus Christi in pyxide collo pendula inclusum, deferunt, sine umbella, & sæpe amictu linteo madefacto, cereo inundante pluvia extincto. Nunquam Christus magis adorandus mihi visus est, quam in hoc triumpho paupertatis. Nihil igitur magis absurdum aut supervacaneum est, quam ex carentia rituum ejusmodi & cæremoniarum exteriorum in
pri-

primitiva Ecclesia, persecutionum temporibus suspiciosissimis, adorationis carentiam aut defectionem arguere. Ex carentia templorum, quæ Deorum simulacris inquinata, velut idola ipsa, primi Christiani explodere videbantur, & quæ jam libertas Christiana in officina pietatis ac veræ religionis amplissima fabricavit; colligere licebit adorandi Dei legem non fuisse primis Christianis impositam: quod incogitabile semper visum est homini, cui tenacitas opinionum sensum communem non abstulit. Sed econtra, ex anxietate, sollicitudine, & ingenti primorum Christianorum cura in deferenda ad ægrotos & absentes Eucharistia, omnibus cultus externi ritibus spoliata, aut nondum exornata, & jam a Calvinianæ superstitionis sectatoribus impie & inhumaniter abrogata, verum Eucharistiæ cultum & sinceram adorationem intelligere necesse est. Quam rationem enim tam sanctæ quam antiquæ consuetudinis abrogandæ adferre possunt, præter defectionem

defectio-

fectionem suam ab adoratione Eucharistiæ, & Ecclesiæ Catholicæ fide?

IV. Addit Dallæus, olim ætate S. Irenæi, sive secundo Ecclesiæ sæculo, Episcopos invicem misisse Eucharistiam communicationis signum, & quasi tesseram in domo Dei hospitalem. Sed absurdum est, ex ejusmodi consuetudine colligere denegatam Eucharistiæ adorationem: immo vero ex ea patet, veteres Episcopos & Christianos nihil magis in pretio habuisse; ipsumque Christum fuisse communio- nis inter fideles sacrum & inexplicabile vinculum.



CAPUT VI.

Varia solvuntur argumenta Dallæi adversus adorationem Eucharistiæ, petita ex variis usibus, & piis exercitationibus Jesuitarum.

I. **P**rimum argumentum assumitur ex consuetudine recepta apud Jesuitas, diebus solennitatis & lætitiæ,
 expo.